

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETTO—YEAR XIX.

Obračun na postajališču v New Yorku 22. 1918. na tisoč postajališč
na svetu. Tiskarski zavod v New Yorku. Conference of Posts & Telegraphs.

Postage for mailing at special rate of postage provided for in section 1102, Act of Oct. 2, 1917, authorized on June 14, 1918.

Office of publication:
2617 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4252.

Uradni in upravljalni prostor:
2617 So. Lawndale ave.

Subscription \$5.00
Yearly STEV.—NUMBER 255.

PRED. COOLIDGE
JE ŠEL PO KOSTINU
V ŽARJU.

Spremljivo bodo v Washingtonu Johnsonom na delu v konferenci poslali ostari protest pred predsednikovim ustanovitvijo vladne politike.

GOOLIDGE SE MATA PONALNOST LLOYDIA GROUGA ZA VELIK UNITE.

Washington, D. C. — Predsednikovo pismo, v katerem je povedano, da ni bila nujna blagovna imenovanja predsednika Lloydja Georgea v Ameriki zato, da bi prihajajoči politični sklep na prvo definitivno omogočil preobrazilje vnosne politike.

Potencialni krogri pa tudi menijo, da se je Hughes-Hooverjevemu kritiku v zvezi administrativnih izmikov posredilo usiliti Belliho prepričanje, da morajo Združene države igrati aktivno vlogo v mednarodnem položaju.

Briko bo to dejstvo dovolj posojljeno in priznano, je uradovati viro ob strani nepravilnosti, s senatorjem Hirsonom Johnsonom na celu, saj je to že vedno menjeno, da se na enem te desetiči v homatiji in zapleti jih evropskih del, in da je liga narodov proti interesom Združenih držav.

Tajnika Hughesa in Hoovera sta bila gonilni silni zadaj za predlogom mednarodnega sodišča, ki je del takoj proglaševanja pokončanemu predsedniku Hardingu in gronil z razsepljivo v republikanski stranki.

Sedaj pa se je predsednik Coolidge sam spustil na podlagi pravilnika, kar je priznalo in posamezno, ki je

zvezni komisar za mednarodno sodelovanje Lloydu Georgu. V predsednikovem pisanju do tega angleškega državnika je rečeno, da je obisk Lloydja Georgea v tej delosti velika sreča za Anglijo in Združene države.

Lloyd George je sicer zadržal takoj ob svojem prihodu v to delo, da nima njegov oblik v Ameriki nobenega političnega osnaja. Ali iz vseh govorov po deli je kaj izlaha posneti, da ni temu tako. Skoro iz vsake njegove besede, ki jo je izgovoril, ka je potovan po Združenih državah, je razvidno, da je prisel sreči Ameriko za Evropo.

Proti tej nakani se je izrekel cel narod, ko je izvolili pokojnega Hardinga za predsednika Združenih držav. Demokratska stranka je bila na zadnjih predsedniških volitvah stražarska poražena, ker je njen voditelj hotel vsliti Ameriki nesrečno ligo narodov.

To, da je bil Lloyd George poslan na konferenco k državnemu tajniku Hughesu v petek zvezni na njegov dom radi reparacijskega vprašanja, je ustvarilo zupno delujočo antanto med Hughesom in Lloydom Georgem.

GENERALNA STAVKA ZELENKARJIV NA POLJEKEM.

Obzidno stano. — Velika britanska politična vlada.

Varišča, 29. okt. — Na Poljskem je izbruhnila generalna stavka zelenkarjev. Vlada je tako razglasila obzidno stano in s pomočjo vojaštva drži v prometu tolko vlagov kolikor jih je treba za razvaljanje civil. Drugače pa vse zelenki promet.

Vladska kriza se nadaljuje. Iz Kraka poročajo o sabotazi stavkarjev in velikih nemirih.

Sedem ustanovljenih v Mehiki.

Mexico City, 29. okt. — Zvezne čete, ki so včeraj strele na izrednike v vojnih kampanjih v Telolapanu, država Guerrero, so ubile pet mož na mestu, dva ranjence sta pa pozneje umrli.

Okrug 25 je ranjenih.

Gledovna stavka Irsko polje.

Dublin, 29. okt. — Podpredsednik razumnila vlade, da niti eden republikan in jedi ne bo izpolnen radi gledovne stavke, je bila, da je konec prejšnjega tedna 1920. letnik opustilo gledovni strajk.

POLITIČNA KLOPFTA ZA ZAPAD.

Olinski prijatelji senatorja Hirsona Johnsona žele, naj ta z vso oddobrenje nastopi proti vrnitvi na krovku, ki bi vodil te delalo v evropski zapleti.

PROGRESSIVCI IN PRETAŠI
KINČKO-DELAV. STRANKE
SILNO RAKHUS-
JENI.

Chicago, Ill. — Češki prijatelji senatorja Hirsona Johnsona iz California so poslali v nedeljo močno sporočilo, da je takoj vrne vrah ter ne okliče za predsedniškega kandidata.

Kakor prihajajo vesti iz Washingtona, je to, da je predsednik Coolidge ponudil veleposlanstvu kraljevskemu na dvoru angleškega kralja blagovnega senatorja Franku B. Kelloggom in St. Paulu, Minn., je stražarsko razburilo progressive in pričakuje kinčko-delavsko stranko po vseh delih srednjozapadnih in severozapadnih držav.

Kelloggovo imenovanje smatrajo sedaj za odprt akt, na katerega so dokali protiadministrativski voditelji.

Ti menijo, da so sedaj upravilni napovedi proti odprt boj Bellihi v kampanji za predsedništvo, boj, ki se bo bil prihodnje leto v tej deli.

To, da je predsednik ponudil blago dokolenko blagovnemu zveznemu senatorju Kellogg ter ga nomenil poslati v kraljevo palado imenovanje dosedanjega ameriškega veleposlanika Georga Harveyja, bo dvignilo redno rastavo na plesničnem polju zveznega zapada.

Narodna administracija je zagradila obraznega gojnaka, ki je dosegel silenčni poraz v politični revolucioni na severnem zveznu.

Progressivci so bili včeraj nagradieni. Progresivi so bili včeraj prepirčani, da je treba na odgovorni mesto najpopolnejših in najpopularnejših mest.

In sedanja namera, poslati Kellogu v Veliko Britanijo zastopati Ameriko na angleškem dvoru ter predstavljati ameriški narod v angleški javnosti, je več kakor ne odprtivo izkivanje, naporjeno proti upornim kmetom na zapadu.

Progressivni voditelji izjavljajo, da je to imenovanje v zvezi s Hughes-Hoover-Rootovim prizadevanjem, ki stremi za tem, da bi spravili Združene države v evropske zmede in homatije.

Kellogg je bil eden tistih, ki so zavzemali stališče naravnih pridržkov, ko je šlo za Wilsonovo nadvlast, kakor so jo zasnovali na mirovni pogajanjih v Parizu.

Njega uvrišajo med tiste, ki se potegujejo za mednarodno sodelovanje Združenih držav. In nujno imenovanje za glavnega uradnika na najvzajemnejšem vladnem mestu v Evropi pomeni veliko nevarnost za Združene države, meščino progresive.

Politično romane Lloydga Georgea po tej deli, njegov obisk pri državnemu tajniku Hughesu, angleško sprejetje Hughesovega načrta za reparacijsko komisijo in pa neprizakovano imenovanje blagovnega senatorja Kellogga, vse to se zdi progresivcem in nasprotinom lige narodov, ki je samnjivo. Dozdeve se jim, da je to politična kombinacija, ki prav gotovo privede Združene države v naročje lige narodov in tako tudi v godis evropskih homatij.

Ceški prijatelji Hirsona Johnsona so zato pozvali tega, naj si popret zavrh rokave ter se postavi kampanji proti tem političnim spletkom narodne administracije na celo, kakor se je v veliki bitki, v kateri je šlo za Wilsonovo ligo.

Senatorji Frazier, Shipstead, Wheeler iz Montane in Magnus Johnson so se posvedali, da bodo z vsemi svojimi močmi podpirali takšno kampanjo.

O senatorju La Follettu, ki se ima vrnil iz majne, menijo, da bo stopil kampanji proti predsedniku Coolidgeu na celo.

Potencialni govorji, ki so v svojo subaliko platformo gledali na te, da obdrži pennsylviranski delegat izven administrativne falange.

Trdila vlada je podala ostavko.

(Daleje na 3. strani.)

Steinmetz ni imel nobenega bogastva.

Schenectady, N. Y. — Charles Proteus Steinmetz, avljan električni inženir, je umrl brez malega siromščaka, danš bi bil lahko milijonar. Omara kujig in reklopis, električni avtomobil iz leta 1912 in zavarovalniški certifikat za \$1500 je vse premoženje, ki ga je zapustil veliki iznajdljiv in učenc.

Moč, ki je proizvajal mestne bliske, ni prejimal nobene plače. Ko je pred dvajsetimi leti stopil v službo General Electric Co., je dajal:

"Nedem delati za denar. Dajte mi toliko, da se lahko preživim, drugoga mi ni treba. Dajte mi stanovanje in delavnico — to je vse, kar hočem. Ako bi misil na denar, ne bi mogel delati."

Tako je tudi bilo. Držal je vsebina na njegovo sklepene in drugega ni hotel. Steinmetz ni maral za denar — zapustil pa je Slovensko večje bogastvo kot je vse denar na svetu.

GOMPERS JE REVO- LUCIONAR!

Toda name in Matilj Aktu na Bo Calles izvajan, toda on preporoča revolucionje mehiških delavcev.

Juarez, Mehika, 29. okt. — Sam Gompers, predsednik Ameriške delavške federacije, govorca na mehiških tleh na včerajnjem schodu v Juarezu, je odobril kandidatu generala Piutarca Elias Callesa in dejal, da je revolucion, ki se bo bil prihodnje leto v Mehiki opravljena, če ne bo Calles izvajan.

Gompers je prisel semkaj in El Paso na drugi strani reke Grande, kjer je prisestoval kongresni Panameriški delavški svet. Govoril je v mestu hili mehiškega obmejnega mesteca Juarez in sodel na Supanova stolu.

Piutarc Elias Calles je predstavljal kandidat mehiškega delavca. Komisar na je Mehiki, obvezni delavški svet.

Kandidat je Anatolij de la Hozta Cervantes Torres, drugi tajnik Mehiki delavške federacije, je dejal nekaj dni poprej, da poraz Callesa pomeni revolucion v Mehiki. Gompers je povzročil pokazal, da se strinja s Torresom. Cesarov je v nedeljo-kar brez vseh ovinkov obesil vprašanje glede strogega prohibišnega uveljavljanja finančnemu tajniku Mellonu na vrat, poslovno pa se to, da je prohibicija v državi Pennsylvania popolnoma izključila.

Državno prebivalstvo ima posla z odprtino ključevanja postav, kar je vseprav vredno pričakovati.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Calles je včeraj v mestu vsej mehiške države, ki je vodilna vladna sestava. Vsi poslanci so bili načrtovani.

Naval na saksonske delavce.

Berlinski diktatorji so vrgli vse oborožene silne na Saksonsko, ko je ondotna delavška vlada navrgla ultimat, ki ji je ukazoval, da mora podati ostavko. Ultimat, Bavarski, ki je bil istočasno poslan v Monakovo, je bil le preverja za ofenzivo proti proletariatu Saksonskemu. — Veliki kocj v Porurju. Separatisti plenijo kmotom živila.

Razne vesti.

NOVE ŽRTVE NEMEDNE PROHIBICIJE.

(Chicago, III.) — V soboto se je neopred odigrala žaločna, ki je jo pripravili na rovad nemedne prohibicije. Detektiv Lawrence Harnett je včerjeno s svojim tovarcem Stevom Barryjem v grozljavo trgovino na 214 W. Polk Street, kjer je sola lastka družine Montana prav pridno kuhalila figura.

Lawrence Harnett je bil ubit, s njegov tovarjem Steve pa nevarno ranjen.

V nedeljo so je posredile politični prijeti pobegnega sedemnajstletnega mladiča Josipa Montano, ki je učenec na višji šoli; ta je kar naravnost prisnil, da je on posredil oba detektivata.

Fantovska oceta le zloma policija v rokah, dejprav je ostala družina, ki šteje pet članov, že vsa po raznih političkih posledicah skrivila.

"Vsi člani Montanove družine so se vdelečili hoja, v katerem je bil Harnett umorjen, a Barry pa tekoč ranjen. O tem sam dobera verjen. In vse v vseh postava snako krivi umora," je izjavil mr. Sharbare. "Brisko bo končane seznanjanje, hodem iti pred velepostavo ter zahtevati od nje, da napri obtožimo prej celih državljan."

Kršenje postave, prestreljanje javnih oblasti, pohoji usnici, upori, strupene alkoholne piščice, odiranja, podkuvanje in splošna korupcija med vladajočimi uradniki, vse to se posledice novečne prohibicije.

ŠTIRJE RUDARJI PONELI V PANT.

Stanton, Ind. — V takratnem premogovniku je nastal ogrenj zadnje soboto in trije redarji tarek dieček so ostali v jami. Upanje, da so še živi, je laginilo. Ogrenj je sledil ramzrebi, pri katerih so bili trije drugi redarji takoj ranjeni.

Gračerjčarske slavnosti v Illinois.

Rim, 29. okt. — Na tisoče fadistov je prišlo v Rim k proslavi obletnice fašistskega diktature v Italiji. Mussolini, jezdec Urnega konja in v uniformi generala, je vodil parado 10.000 moč fašistovskih milic po rimskih ulicah. Slavnosti so se vrstile tudi v Bologni, Florenci, Perugiji in drugih mestih.

Grki vstadi pobegnili v Jugoslavijo.

Belgrad, 29. okt. — Oddelek premaganih grkih vstadev je prekoračil mejo v okolici Gjevgalija. Polkovnik Ziraš, vodja oddelka, je naslovil na kralja Aleksandra brzojavko s prosiljo, da smejo begunci najti zavet v Jugoslaviji. Oddelek šteje 200 prostakov in 15 častnikov.

Grofica, delavska kandidatka.

London, 29. okt. — Grofica Warwick, znana socialistka, je bila nominirana za kandidatko Delavske stranke v okrožju London, kjer se vrše izredne volitve poslanca v parlament. Grofica Warwick je stara 65 let in je mnogo let aktivna v socialističnem gibanju.

General Pershing v Parizu.

Pariz, 29. okt. — Ameriški general Pershing je prispeval v Pariz, kjer se je nastanil inkognito.

Sklicanje francoskega parlamenta.

Pariz, 29. okt. — Predsednik Millerand je sklical francoski parlament k izrednemu zasedanju dne 13. novembra. Ravne tiste dne se snide anglicki parlament.

\$10,448,700 zbranih za Japonsko.

Washington, D. C. — Barton Payne, predsednik ameriškega Združenega kritika poroča, da sklad za japonske potresne trpljine znaša še \$10,448,700.

Staro predprimo mesto odkrito.

Ferrara, Italija. — Tukaj so bile prejšnji teden odkrite zavrnite pravljene mesta, ki je vseeno tisoč let pred Rimom. Odkriti so več kot sto grobov in mnogo posadja, orelja in ostankov oblike, katerih okrasni načinjenje grški smetnosti in obrinosti.

Brez znanja angličanskega junaka ne pridej nikam. Spomin si to znanje, ako ga je nimal. Naredi si "Slovensko-angličko slovnico", katero je izdelal in tem za predaj Književna matica S. K. P. J.

NAVAL NA SAKHOVSKIE DELAVCEV.

(Nadaljevanje s prve strani.)

med delaveci in narodno gardo v Freiburgu, Švica.

Duoschiori, Poreč, 29. okt.

Šilni ingredi v Poreču se nadaljujejo in najmanj 50 oseb je bilo ubitih v zadnjih 48. urah. Kriza

pričopi do vrha jutri, ko preneha

devo v vseh tovarnah in rudnikih.

Danes je v Esenu in Bočumu

čez 60.000 brezposelnih delavcev,

a jutri to število naraste na

100.000.

Včeraj so divjali ingredi v Esenu, Bočumu, Muškejnu, Eberfeldu, Duisburgu in Recklinghausenu. Francoski so niso poskušali potlačiti nemirov, danii njihove žete-kaleje veliko aktivnost po vsem okupiranim ozemlju.

Krupovi delaveci so izpraznili

nasedene tovarne, ko jih je Krupova

tvrđka izplačala enoteden-

ko mendo naprej.

Medtem se nadaljujejo boji med

poravnskimi separatisti in anti-

separatisti. Vendar pa niso sepa-

ratisti dosegli čes nadaljevanje

in danes še vedno stoji tam, kjer

so bili ob koncu zadnjega tedna.

Krajši vasi Douschheim so ubili

enjaki separatistov, ki so prihli-

rekrivariči Švilev v Mavino. V

Ebersheimu je bilo ubitih pet sepa-

ratistov.

Berlin, 29. okt. — Nemška vla-

da je danes začela kroki na

denar na slati podlagi. Banknote

starega posejila in rentna marka v

vesti 275 milijonov dolarjev so

stopile v obliko. Vrhota je berli-

nska mestna uprava izdala bankov-

ce z listo podlage v vnos \$750,000.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Od Brockharta iz Iowa je tudi

pričakovan, da bo bil vred boj

proti reakcionarnim silam.

Od bodočih v Beli hiši zares

postale Kellogg v London, bo to,

kakor misijo Johnsonovi prijatelji

v Chiangu, odnajli predsednički

za Coolidge-jevemu, zapadu.

Na vsek-najča pa bo doleč tisto

imenovanje poved najhujši bitki

v prihajajočem kongresu proti Co-

olidgevemu programu, in posrednost

sele dežele bo obrnjena na raz-

cepiljenost med reakcionarci in

progresivci.

Jugoslav Relief.

Naka petletnica.

Dne 11. novembra pada petlet-

nica sklepanja premirja med A-

meriko in savezniki z ene in cen-

tralnimi vlastmi z drugo strani.

Jugoslovani združeni diržavno-

raje se ob tej priliki spomniti svo-

jega podjetja, ki je započelo izla-

ga dne in ki je bilo svedeno in či-

te dovršeno v vseobči zadovolj-

stveni onik, ki so se istega vdelečili.

Znan je dejstvo, da svet bi-

tre pozabljis, in take iste osude

zadeva on, kar je bilo dobro, in

mo, kar je bilo zlo. Mi smo imeli

več ko dovolj svojih nasrednih

podjetij, ali imeli smo tudi uspe-

h. Eso izmed poslednjih je bil

Jugoslav Relief, ki sta ga dva člo-

veka zamisilia na dan premirja 1.

1923 v Denveru, Colorado: Wal-

ter Predeviš in sedaj pokojni Pe-

ter Mladinec. S tem posljetjem

se s popolnim pravom ponavljajo

vsi oni, ki so se ga vdelečili, ker

to je bilo prvo podjetje svoje vr-

ste med našim svetom, ki smo ga

znamo vodili in častno dovršili.

Posebno je bil njegov vstop v toliko

večji, v kolikor so politične in so-

vajne razmere bile oni čas mod-

nosti tako, da je bilo treba nača-

vaditi pogodbino za potrebo akcije

in s tem da se načini način na

čas, da se načini način način na

